

**UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA
ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK
YARDIMLARA DAİR KANUN**

Kanun Numarası : 7269
Kabul Tarihi : 15/5/1959
Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 25/5/1959 Sayı: 10213
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 40 Sayfa: 1046

GENEL HÜKÜMLER¹

Madde 1 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 27/12/1993-3956/1 md.) Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Afete uğrayan meskün yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının mütalaaları da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Yukarda yazılı afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskan Bakanlığı tarafından karar verilir.

Şu kadar ki, afetin meydana gelmesi halinde bu kanun gereğince alınması لازم gelen acil tedbirlerin ittihazına afetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir.

Madde 2 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler, İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu Bakanlıkça; yer sarsıntısı, yer kayması, kaya düşmesi ve çığ gibi afetlere uğramış veya uğrayabilir bölgeler ise, İmar ve İskan Bakanlığınca tespit ve bunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelen ve gelebileceklerin sınırları imar planına, imar planı bulunmayan kasaba ve köylerde de belli edildikçe harita veya krokilere

¹ Bu bölümün uygulanmasında Ek 5 inci maddeye bakınız.

işlenmek suretiyle, afete maruz bölge olarak Cumhurbaşkanınca kararlaştırılır ve bu suretle tespit olunan sınırlar, (...) ² ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur.

Mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahalara, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalaası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilan olunur.

Madde 3 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

İkinci maddeye göre ilan edilen afet bölgelerinde yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görecektir resmi ve özel bütün yapıların tabi olacağı teknik şartlar, Bayındırlık Bakanlığının mütalaası da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Belediye hudutları ve varsa mücavir sahalara dahilinde ilgili belediyeler, bunun dışında kalan yerlerde vali ve kaymakamlar bu yönetmelik esaslarının uygulanmasını sağlamakla yükümlüdürler.

Yönetmelik esaslarına aykırı olan yapılar hakkında; yukarıda belirtilen merciler tarafından sahiplerine tebligat yapılarak, en çok 3 aylık süre içinde hatanın ve tehlikeli durumun giderilmesi bildirilir.

Verilen süre içinde sahiplerince ıslah edilmeyen bina veya bina kısımları belediye hudutları ve mücavir saha dahilinde belediye encümenlerince diğer yerlerde ise il veya ilçe idare kurullarınca, yıkma parası yıkıntı malzemesinden karşılanmak, yetmemesi halinde kalan kısmı afetler fonundan tamamlanmak üzere yıktırılır.

İmar ve İskan Bakanlığı bu konuda gerekli kontrol ve denetime yetkilidir.

Yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi afetlere uğrıyabilecek meskün yerlerde alınacak önleyici tedbirler İmar ve İskan Bakanlığınca, su baskınına uğrıyabilecek yerlerde ise, Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu bakanlıkça alınır. Bu işlere ilişkin ödenek, tedbirleri almakla görevli bakanlıkça karşılanır.

Madde 4 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

İçişleri, İmar ve İskan, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Tarım Bakanlıklarınca acil yardım teşkilatı ve programları hakkında genel esasları kapsıyan bir yönetmelik yapılır.

Bu yönetmelik esasları dairesinde afetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma, yaralıları tedavi, barındırma, ölüleri gömme, yangınları söndürme, yıkıntıları temizleme ve felaketzedeleri iye gibi hususlarda uygulanmak üzere görev ve görevlileri tayin, toplanma yerlerini tespit eden bir program valiliklerce düzenlenir ve gereken vasıtalar hazırlanarak muhafaza olunur.

² 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine" ibaresi madde metninden çıkartılmış ve "İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Bu programların uygulanması, valiliklerce kurulacak kurtarma ve yardım komitelerince sağlanır.

Ancak 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununa göre teşkilat kurulan yerlerde acil kurtarma ve yardım işleri, yukarda belirtilen komite ile sözü geçen sivil savunma teşkilatı tarafından müştereken yürütülür.

İlçe, bucak ve köylerde tafsîlâtı çalışma muhtıraları ve uygulama programları tasdikli il muhtıra ve programlarındaki esaslar dairesinde ilçelerde kaymakamlar, bucak ve köylerde bucak müdürleri tarafından düzenlenir; il kurtarma ve yardım komitesinin incelemesinden sonra valilerin onayı ile kesinleşir.

Madde 5 – Birinci maddede yazılı afetlerden vatandaş hayatının ve milli servetin korunması maksadiyle lüzumlu tedbirleri araştırmak, ilgili vekalet ve müesseselerle iş birliği yaparak öğretim ve yayımlarda bulunmak, afetlerin neticelerini tahlil ederek umurun faydalanmasına sunmak üzere İmar ve İskan Vekaletine bağlı ve hükmi şahsiyeti haiz enstitü veya kurumlar kurulabilir.

Mülkiye amirlerine verilen olağanüstü yetkiler:

Madde 6 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Afetlerin meydana gelmesinden sonra vali ve kaymakamlar (Askerler ve hakim sınıfından bulunanlar hariç olmak üzere) 18 - 65 yaş arasındaki bütün erkeklere görev vermeye, bedeli, ücreti veya kirası sonradan ödenmek üzere canlı, cansız, resmi ve özel her türlü taşıt araçlarına ve gerekli makina, alat ve edevatına el koymaya ve hiçbir kayda ve merasime tabi olmaksızın tedavi, kurtarma, yedirme, giydirme ve barındırma gibi işlerle bu gibi işlerin gerektirdiği acil satınalmaları ve kiralamayı yapmaya, Devlete, mahalli idarelere, evkafa, İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara bağlı kurumlara ilişkin her türlü taşınmaz malları; yetmemesi halinde de diğer tüzel kişiler ile gerçek kişilere ait bina ve müştemilatı ile bahçe ve arsa gibi araziye geçici olarak işgale yetkilidir.

Bu yetkinin kullanma süresi, afetin sona ermesinden itibaren 15 gündür. Bu süre, gerektiğinde İmar ve İskan Bakanlığınca uzatılabilir.

Yedirme, giydirme, barındırma, onarım için afetzedelere nakdi ödemede bulunulması önleme için harcama yapılması İmar ve İskan Bakanlığının muvafakatine bağlıdır.

Bu madde gereğince yapılacak harcamalar ve ödemeler borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Kendilerinden yardım istenilen afet bölgesi civarındaki vali ve kaymakamlar yukarıdaki fıkralarda yazılı yetkilerini kullanarak bütün imkan ve vasıtalarla yardıma mecburdurlar.

Mükellefiyetler:

Madde 7 – Afet bölgelerinde veya civarında bulunan ordu, jandarma, kıta birlik ve müessese kumandanları, hazarda, kendilerinden vali veya kaymakamlar tarafından istenilecek yardımları üstlerinden emir beklemeksizin yapmıya mecburdurlar.

Madde 8 – Rasat istasyonları vuku muhtemel afetleri bu bölgelerin en büyük mülkiye amirine derhal bildirmeye mecburdurlar.

Ellerinde muhabere vasıtaları, haber ulaştırma imkanları bulunan mülki ve askeri bütün resmi makam ve müesseseler afetlerin vukuu haberini mahallin en büyük mülkiye amirine derhal bildirmekle mükelleftir.

Afetlerin vukuunu ihbar veya yardım talepleri için yapılacak telgraf, telefon, telsiz muhaberelelerini, telgraf ve telefon merkezleri, demiryolu istasyonları, askeri muhabere teşkilleri her işe tercihan parasız kabule ve muhataplarına ulaştırmaya mecburdurlar.

İcabında radyo istasyonlarından da parasız istifade edilir.

Madde 9 – Bu kanunda yazılı afetlerin vukuunda ilk yardımları mahallerine yetiştirmek maksadiyle bu bölgelere mülkiye amirleri ve alakalı makam ve müesseseler tarafından gönderilecek kurtarma ve yardım ekipleri, her türlü malzeme, makina, alat, yiyecek, giyecek ve barınma eşya ve maddeleri, umumi, hususi ve mülhak bütçeli idarelerle bunlara bağlı müesseseler ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin, vilayetlere, belediye ve köylere ait olan ve bunlara bağlı bulunan mü- esseselerin elinde bulunan her türlü kara, deniz, ve hava nakil vasıtaları ile, bedeli sonradan ödenmek üzere, sevk edilir. İhtiyaç hissedilen mahallerde bu mecburiyet ve mükellefiyetler hakiki şahıslarla her türlü şirket ve müesseselere de teşmil edilebilir.

Madde 10 – Gerek yukarda yazılı afetlerin vukuunda,gerek her türlü kurtarma, barındırma, yardım, söndürme, sevk ve tevzi işlerinde çalışanlardan yaralanan veya engelli hâle gelen yahut hastalananlar en yakın hastaneye veya tedavi yerlerine sevk edilirler. Mülki ve askeri hastane ve tedavi yerleriyle umumi, mülhak, hususi bütçeli idarelere, belediye, hakiki ve hükmi şahıslara ait bütün hastane ve tedavi yerleri bunları hemen kabul ve tedavi etmeye mecburdurlar.³

Resmi hastane ve tedavi evlerinde bulunanlara parasız bakılır. Resmi hastane ve tedavi evlerinde yer olmaması veya tedavi imkanı bulunmaması gibi sebeplerle zaruri olarak hususi hastanelerde yapılan tedavi ücretleri sonradan bu kanun mucibince ödenir.

(Ek üçüncü fıkra: 29/9/1999-KHK-578/5 md.; Mülga fıkra: 31/5/2006-5510/106 md.)

(Ek dördüncü fıkra: 29/9/1999-KHK-578/5 md.; Mülga fıkra: 31/5/2006-5510/106 md.)

³ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “sakatlanan” ibaresi “engelli hâle gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 11 – Birinci maddede yazılı afetlerin vukuunda ilk kurtarma işlerinde en çok üç güne kadar çalıştırılacaklara bedeni hizmetlerinden dolayı ücret verilmez. Çalıştıkları müddetçe parasız ekmek ve katık verilir. Bunların beraberlerinde getirdikleri veya emir üzerine verdikleri alat ve edevat, malzeme ve vasıtalarından tamire muhtaç hale gelenler bedeli sonradan ödenmek üzere tamir ettirilir.

Zıyaa uğrıyanlarla tamiri imkansız olanların bedeli rayiç üzerinden bilahara müstehiklerine ödenir.

Tazminat, ikramiye ve avans:

Madde 12 – a) Bu kanun mucibince kendilerine vazife verilmiş olanlardan memur bulunmıyanların vazifelerinin ifası sırasında vukubulan kazalarda ölenlerin mirascılarına veya malül kalanlara ödenecek tazminat,

b) Afetler dolayısıyla memur olan ve olmıyanlardan fevkalade yararlık gösterenlere verilebilecek ikramiyeler,

c) Afete maruz kalan bölgelerde Umumi Muvazeneden, mülhak bütçeli idarelerden, hususi idare ve belediyelerden, 2847 ve 3659 sayılı kanuna tabi müesseselerden maaş ve ücret alan memur ve müstahdemlerle emekli, dul ve yetimlerden yardıma muhtaç olacak derecede malen veya bedenen ehemmiyetli zarara uğrıyanlara üç aylık istihkaklarını geçmemek üzere verilebilecek avansla bu avansların ne suretle istirdat edileceği ve vefat edenlere ait avansların kısmen veya tamamen geri alınıp alınamıyacağı ve diğer hususlara dair esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.⁴

Afet bölgelerinde yapılacak teknik işler:

Madde 13 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

a) Yapılacak işlemlere esas olmak üzere İmar ve İskan Bakanlığınca kurulacak fen kurulları tarafından, afetin meydana geldiği arazinin durumu ile bütün yapılar ve kamu tesisleri incelenerek, hasar tespit raporu düzenlenir.

(Değişik: 31/8/1999-KHK-574/1 md.) Gereken hallerde, yapılarda meydana gelen hasarı tespit etmek üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığının isteği üzerine diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, üniversiteler ve meslek odaları, konusunda deneyimli yeteri kadar inşaat mühendisi ve/veya mimarı hasar tespiti çalışmalarında derhal görevlendirmekle yükümlüdürler.

(Değişik: 31/8/1999-KHK-574/1 md.) Arazinin tehlikeli durumu ve binaların gördüğü hasar bakımından yıktırılması ve boşaltılması gerekenler hakkında, o il ve ilçenin en büyük mülkiye amirine ayrı bir rapor verilir. Bu makamlarca böyle binalar derhal boşalttırılır. Yıkılması gerekenler için en çok 3 gün süre verilerek tehlikenin giderilmesi sahiplerine

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "hususlar hakkında İmar ve İskan Vekaletince hazırlanacak esaslar, İcra Vekilleri Heyetince tasvip edildikten sonra tatbik olunur" ibaresi "hususlara dair esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir" şeklinde değiştirilmiştir.

bildirilir. Mahallinde sahibi bulunmadığı takdirde durum, mahalli vasıtalarla ilan edilmek suretiyle, bildiri yapılmış sayılır.

(Değişik: 31/8/1999-KHK-574/1 md.) Mal sahibi veya vekili, bu bildiriye karşı 3 gün içinde yetkili idare kurullarına itiraz edebilir. İdare kurulları bu itirazı en geç 3 gün içinde inceler ve karara bağlar.

Süresinde itiraz olunmıyan, yahut itiraz olunup da idare kurullarınca yıkılması onaylanan binaları mal sahibi yıkmadığı takdirde bu binalara el konularak yıkma parası yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinden ödenmek üzere, mahallin en büyük mülkiye amirinin emri ile yıktırılır.

(Ek fıkra: 29/5/2003-4864/1 md.) Yapılacak asıl işlemlere esas olmak üzere, fen kurulları tarafından düzenlenen teknik mahiyetteki hasar tespit raporlarına mahallî ilân tarihinden itibaren otuz gün içinde itiraz edilebilir (...) ⁵ Gayrimenkulleri kesin bir şekilde hasarsız olarak tespit edilenlerin veya gayrimenkullerinin hasar tespiti hiç yapılmayanların, yargı yoluna gitmeden önce, mahallî ilân tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili idareye başvurmaları zorunludur.

b) **(Değişik: 31/8/1999-KHK-574/1 md.)** Hasar görmüş, fakat ıslahı mümkün olan binaların fen kurullarının göstereceği şartlara göre tamiri yapılınca kadar içine girilmesine ve oturulmasına izin verilemez. Bu binalar 1 yıl içinde tamir ettirilmediği ve itiraz da olmadığı takdirde yukarıdaki esaslar dahilinde yıktırılır.

İtiraz halinde, bu itiraz yukarıdaki mahalli idare kurullarınca 5 gün içinde incelenir ve karara bağlanır. İtiraz sebepleri yerinde görüldüğü takdirde süre 6 ay daha uzatılır.

c) Resmi daire ve müesseselere ait binalardan bu madde gereğince yıktırılması gerekenler yıkma masrafları ilgili daire ve müesseselerce sonradan karşılanmak şartıyla fon hesabından ödenerek yıktırılır.

ç) Yer kayması, kaya düşmesi gibi afetlerde, tehlikenin devamı veya tekrarı ihtimali üzerine boşaltılan binaların tehlikeye karşı kesin tedbir alınıncaya kadar işgaline veya hasara uğrıyanların tamirine müsaade edilmez. Tedbir alınmayacağına karar verildiği takdirde tehlikeli mahal içindeki binalar, yukardaki esaslar dahilinde yıktırılır. İmar ve İskan Bakanlığınca afete karşı arazide gerekli tedbirlerin alınması, tehlikeye maruz yapıların yıkılması ve topluluğun başka yere taşınmasından daha ekonomik görülürse, bu tedbirlerin alınması için lüzumlu ödenek 33 üncü maddede yazılı fondan ödenir. Tehlikenin giderilmesiyle ilgili tedbirler için yapılan harcamalar borçlanmaya tabi tutulmaz.

d) Afete uğrıyanların veya uğraması muhtemel olanların bulundukları yerlerde veya başka yerlerde geçici olarak barınmalarını sağlamak üzere, baraka ve konutlar inşa edilebilir, ettirilebilir, kiralanabilir veya satın alınabilir.

Bu tedbirlerin, kısa zamanda yerine getirilmesinin mümkün olamayacağı hallerde, geçici iskan tedbirlerini kendileri almak isteyenlere nakdi yardım da yapılabilir.

⁵ Anayasa Mahkemesinin 30/11/2023 tarihli ve E.: 2023/134; K.: 2023/209 sayılı Kararı ile bu paragrafta yer alan "...hasar tespit raporları ancak asıl işlemlerle birlikte dava konusu edilebilir." ibaresi ve "ve" ibaresi iptal edilmiştir.

Geçici barındırma işleri için gerekli ödenek ile afetzedelere nakden yapılacak yardımların miktarı ve barınaklarda oturulacak süre İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunur.

Bu bend gereğince yapılacak harcamalar ve ödemeler borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Madde 14 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

İkinci madde gereğince tespit ve ilan olunan afet bölgelerine dahil şehir, kasaba ve köylerde bina ve mesken yapımı, fen kurullarınca tehlikeli görülen ve sınırları krokilerle tespit olunan yerler, İmar ve İskan Bakanlığınca yapı ve ikamet için yasaklanmış afet bölgeleri sayılır ve durum, belediyesi olan yerlerde belediyesince, köylerde ise ihtiyar meclislerince hemen ilan edilir.

Belediyesi olan yerlerde belediyeler, olmıyan yerlerde ihtiyar meclisleri bu yasaklanmış afet bölgesi hükmünü uygulamakla görevlidir.

Hilafına hareket edildiği takdirde, mevcut ve yapılmakta olan binalar, yıkma parası yıkıntı malzemesinden karşılanmak, yetmemesi halinde kalan kısmı afetler fonundan tamamlanmak üzere vali ve kaymakamların emri ile yıktırılır.

Yasaklanmış afet bölgesi sınırları, alınacak tedbirlerle tehlikenin önlenmesi oranında daraltılır veya tamamen kaldırılır. Bu husus da aynı şekilde duyurulur.

Madde 15 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Afet dolayısıyla hasara uğramış şehir ve kasabaların imar planı mevcut olup da İmar ve İskan Bakanlığınca değiştirilmesi gerekli görülmediği takdirde, inşaat mevzuat dairesinde hemen izin verilir.

Mevcut imar planının kısmen değiştirilmesi gerekli görülen şehir ve kasabalarda, bu değişiklik planları, İmar ve İskan Bakanlığınca 5 ay zarfında yaptırılır.

İmar veya istikamet planı olmıyan veya olup da tamamen değiştirilmesi gereken yerlerde halihazır harita ve imar veya istikamet planı İmar ve İskan Bakanlığınca öncelikle yapılır veya yaptırılır.

Bu planlar yapılıncaya kadar gelecekteki planlara göre esaslı inşaat yaptırılmasına İmar ve İskan Bakanlığınca izin verilebilir.

Yukarıda yazılı hallerde veya yerinin değiştirilmesi gereken şehir ve kasabalarda ilgililerin afetten masun yerlerde gösterilecek arsalar üzerinde, ilk barınma tedbiri olarak geçici baraka inşasına izin verilebilir. Bu türlü geçici inşaatın, imar planı olan yerlerde, afetin vukuundan; imar planı olmıyan veya değiştirilen veya yerleri değiştirilecek olan şehir ve kasabalarda, yeni planların onanmasından itibaren bir yıl içinde sahipleri tarafından yıkılması mecburidir. Aksi halde masrafları yıkıntı bedelinden ödenmek üzere mahallin en büyük mülkiye amirinin emri ile belediyelerce yıktırılır. Bu bir yıllık süre zaruret halinde ilgili valiliğin teklifi üzerine İmar ve İskan Bakanlığınca gerektiği kadar uzatılabilir.

Afet Bölgelerindeki bir topluluğun kaldırılarak başka yerlere taşınması:

Madde 16 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)⁶

Genel hayata etkili afetlerden önce veya sonra kesin lüzum üzerine meskün bir topluluğun bir kısmının veya tamamının kaldırılarak başka mahallere toplu olarak veyahut dağıtılarak yerleştirilmesi İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Milli Eğitim, Sanayi, İmar ve İskan ve köylerde Köy İşlerine bakan Bakanlıklar mütehassıs temsilcilerinden kurulacak bir komite incelendikten sonra Cumhurbaşkanı Kararı ile İmar ve İskan Bakanlığı tarafından yaptırılır.⁷

Ancak bu toplu nakiller aynı belediye ve köy sınırları içinde ise Cumhurbaşkanı kararına lüzum kalmaksızın İçişleri ve İmar ve İskan Bakanlıklarınca müştereken yapılır.

Taşınma yeri afet bölgesinin bulunduğu il sınırları dışında tespit edildiği takdirde, afetzedelerin taşınması ile ilgili giderler İmar ve İskan Bakanlığınca afetler fonundan karşılanır.

Kıymet takdiri, parselleme ve dağıtma:

Madde 17 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Afet gören yerlerde hasara uğrıyan kısımlar içinde bulunan taşınmaz mallarla, yine aynı yerde, üzerine bina yaptırılmak üzere İmar ve İskan Bakanlığınca tespit edilen taşınmaz malların kıymetleri aşağıdaki maddelerde gösterildiği şekilde takdir ve tespit edilir. (Yeniden yerleşme yapılmıyacak afet yerlerindeki taşınmaz mallar için kıymet belgesi düzenlenmez.)

Bu kıymetlere göre taşınmaz mallar için birer kıymet belgesi tanzimine ve bu belgelerin sahiplerine verilmesi karşılığında sözü geçen taşınmaz malları Hazine adına tescil ettirmeye İmar ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Tescil sırasında, vergi kıymet ve vukuat belgeleri aranmaz.

Madde 18 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Bu kanuna göre afet sebebiyle İmar ve İskan Bakanlığınca lüzum görülecek yerlerin kadastrosu ilanların yapılmasına kadastro komisyonlarının kurulmasına lüzum kalmaksızın kadastro postalarına belediyece ve köy ihtiyar heyetince iki bilirkişi verilmek ve tasarruf tetkikleri, mahalli kadastro müdürü ve tapu memuru tarafından ifa olunmak suretiyle 2613 sayılı Kadaströ ve Tapu Tahrir Kanununa göre öncelikle Tapu ve Kadaströ Genel Müdürlüğünce yaptırılır.

Anlaşmazlıklar mahalli mahkemelerce hallolunur.

Sözü edilen kadaströ işlerine ilişkin uygulama İmar ve İskan Bakanlığınca ile Tapu ve Kadaströ Genel Müdürlüğünün bağılı olduğı Bakanlık arasında müştereken tespit edilecek esaslar dahilinde yapılır.

Madde 19 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

⁶ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ Bu hükmün uygulanmasında Ek 7 nci maddeye bakınız.

17 nci maddedeki taşınmaz malların bedelleri, köylerde köy ihtiyar heyetlerinden bir kişi, mahallin en büyük mülkiye amirince görevlendirilecek bir fen elemanı ve mahalli maliye veya tapu teşkilatından bir kişiden, şehir ve kasabalarda işe belediye meclisi üyelerinden bir, mahalli maliye veya tapu teşkilatından bir ve en büyük mülkiye amirince görevlendirilecek bir teknik elemandan meydana gelecek üç kişilik komisyon marifetiyle takdir ettirilir. Teknik eleman bulunmayan yerlerde bu işlerden anlıyan bir kimse komisyona alınır. Komisyonlar mahallin en büyük mülkiye amirleri tarafından teşkil edilir. Komisyonlar aralarında seçecekleri başkanın başkanlığında çalışır ve çoğunluğa göre karar verir. Komisyon üyeleri istinkaf edemezler ve çekimser oy kullanamazlar.

Sözü geçen taşınmaz malların yüz ölçülerini, özelliklerini ve takdir edilen bedeli içine alan cetveller, 10 gün süre ile, mahalli imkan ve şartlara göre ilan olunur.

Takdir edilen kıymete karşı ilan süresinin bitiminden itibaren 7 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılabilir. Davanın açıldığı tarihten itibaren, 8 gün içinde taraflar mahkemeye çağırılırlar. Bu davalar basit muhakeme usulüne tabidir ve diğer davalara tercihli olarak görülür. Davanın açılması veya temyiz talebi, bu kanuna göre yapılacak işlemleri ve inşaat işlerini hiçbir suretle durduramaz. Bu davalar dolayısıyla, mahkemelerce ihtiyati tedbir kararı verilemez.

Madde 20 – 19 uncu maddede yazılı itiraz müddetinin sonunda itiraz edilmeyen veya itiraz edilip kesinleşmiş hükümle tesbit edilmiş olan kıymetleri gösteren belgeler, sahipleri adına tanzim olunarak belediye ve köy ihtiyar heyetlerince müracaatlarında kendilerine veya kanuni mümessillerine verilir. Hisseli veya intikali yapılmamış gayrimenkullerin kıymet belgeleri hissedarları veya kanuni mirascıları adına tanzim olunur. Bu kıymet belgelerinin kayıtları kaymakam veya vali tarafından tasdikli defterlerde tutulur. Tapuda kaydı bulunmayan veya mülkiyeti ihtilaflı veyahut veraset ilamı ibraz edilmemiş olan gayrimenkullere ait kıymet belgelerine mülk sahibinin veya mutasarrıfının adı yazılmıyarak sadece ada ve parsel sayısı, yüzölçüsü ve evsafı ile takdir edilen bedeli kaydedilir. Bunlar belediye veya köy kasasında muhafaza edilerek sahipleri belli oldukça isimleri yazılıp kendilerine verilir. Bu nevi belgelere ait bedeller Türkiye Emlak Kredi Bankasında mahfuz tutulur. İlan tarihinden itibaren 10 yıl içinde sahibi çıkmıyan kıymet belgeleri hükümsüz addedilir ve bankadaki mukabilleri fon hesabına iade olunur.

Madde 21 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Afet bölgesi içinde ve dışında tespit olunan imar ve iskan alanları içindeki taşınmaz mallardan Hazineye, özel idareye, belediyeye, köy tüzel kişiliğine veya katma bütçeli dairelere ait olanlardan (Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile, Hazineye, özel idare ve belediyeye ait taşınmaz mallardan bir kamu hizmetine tahsis edilenler hariç) ihtiyaca tekabül eden miktarı, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe tahsis ve temlik olunur.

Afet sahaları içinde ve dışında yeniden kurulacak iskan yerleri (Şehir, kasaba, köy) ile mevcut iskan sahalarına yapılacak eklemeler için, yukarıdaki hükümler dairesinde arazi temini mümkün olmıyan hallerde (Normal gelişme alanlarına öncelik verilmek şartıyla) arazi ve bina satın alınabileceği gibi, kamulaştırma mevzuatı dahilinde, kamulaştırma da yapılabilir.

Bu maddeye göre sağlanan taşınmaz mallar İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, ayrıca ferağ şartı aranmaksızın Hazine adına re'sen tescil olunur.

Madde 22 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

17 ve 21 inci maddeler gereğince sağlanan taşınmaz mallar, birleştirildikten sonra İmar ve İskan Bakanlığınca onanmış imar ve istikamet planlarına göre parsellere ayrılır. Bu suretle meydana gelen parseller adı geçen Bakanlığın isteği üzerine ilgili tapu dairesince tescil olunur.

Madde 23 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Hazine mülkiyetine geçen arsalardan İmar ve İskan Bakanlığınca görülen lüzum üzerine, toplu inşaat yapılmıyan yerlerde bu kanundan faydalanacak olanlardan yapısını belli süre içerisinde yapmayı taahhüt edenlere noter huzurunda kura çekilerek arsaları verilebileceği gibi, bunlara ayrıca teknik yardım ve borçlandırmak suretiyle yapı malzemesi ve para yardımında yapılabilir.

Üzerinde toplu inşaat yapılacak veya yukardaki fıkraya göre verilecek arsaların bedelleri İmar ve İskan Bakanlığınca tespit edilir.

Ellerinde kıymet belgesi bulunanların borçlarından bu belge tutarı düşülür; fazlası kendilerine ödenir ve noksanı borçlandırılır.

Kıymet belgesi sahiplerinden bina yapmıyacaklara istedikleri takdirde arsa verilebilir.

İmar planında kamu hizmet tesisleriyle ibadet yerleri için gösterilen yerler İmar ve İskan Bakanlığının izni ile ilgili müesseselere bedelsiz olarak verilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince dağıtım ve tahsise tabi tutulan arsalar, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, tapu dairesi tarafından tahsis edildikleri şahıslar, hissedarlar veya varisleri adına tescil olunur.

Madde 24 – Bu kanunda yazılı afetler sebebiyle kullanılamıyacak hale gelmiş olan binalar, arsa hükmünde olup kıymet takdirine ithal edilmıyen enkaz ve malzeme mal sahibine aittir.

Madde 25 – Bu kanunun şümulüne giren gayrimenkullerin vergi borçları tapuca tescil muamelesinin yapılmasına mani teşkil etmez.

Madde 26 – (Değişik: 1/9/1960-74/1 md.)

Bu kanun hükümlerine göre inşa edilecek binalarla yapılacak (Yol, kanalizasyon, su, elektrik gibi) amme tesisleri İmar ve İskan Bakanlığınca yapılır veya yaptırılır.⁸

Madde 27 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

İnşa edilecek binalar için yapılacak harcamalar ile, üzerine bina yapılan arsaların bedelleri o binaların maliyetini teşkil eder. Harita alımı, imar planı ve proje düzenlenmesi, araştırma ve gerekli teknik yardım giderleri ile yeniden yapılacak veya tamir edilecek kamuya ait yol, su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri giderleri borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Taşınmaz mal için bu şekilde tespit edilen maliyet bedellerinden sahiplerine ait kıymet belgelerindeki miktarlar çıktıktan sonra, geri kalanı borçlandırmaya esas tutulur.⁹

Kıymet belgelerindeki bedellerin fazla olması halinde aradaki fark sahiplerine ödenir.

Madde 28 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/5/2003-4864/2 md.) Bu Kanundan faydalanmak suretiyle inşaat kredisi verilmesini ya da bina yaptırılmasını isteyenlerin, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yapılacak yardıma ilişkin olarak mahallî ilân tarihinden itibaren iki ay içinde mahallin en büyük mülkî amirine yazılı başvuruda bulunmaları ve taahhütname vermeleri zorunludur. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bu süreyi bir ay uzatmaya yetkilidir. Bu müracaatın yapılmasında ve alınmasında hasar tespit raporlarında yer alan hasar oranlarına bakılmaz.

Kamulaştırma sahasındaki bina sahipleri için bu süre kamulaştırma kararının kendilerine bildirilmesi veya ilan tarihinden itibaren hesaplanır.

İhale suretiyle yapılacak inşaatlarda ihale tarihinden, emanet usulü ile yapılacak inşaatlarda emanet kararının alınmasından sonra İmar ve İskan Bakanlığınca haklı görülmiyecek bir sebeple taahhüdünden dönenlerden, kusurlarının derecesine göre, 500 liradan 2000 liraya kadar tazminat alınarak fona yatırılır.

Yapılarını kendileri yapacak olanlardan ise, arsaların elde edilme işlemlerinin sonuçlandırılmasından sonra taahhüdünden dönenlerin; bunlara ait yapı ve arsalar satılarak muacceliyet kesbeden borçları kapatılır. Satış bedeli borçlandırma bedelinden az olursa farkı tahsilinde fona yatırılmak üzere Türkiye Emlak Kredi Bankası tarafından kendi alacağı gibi taahhütname sahibinden tahsil olunur.

Madde 29 – (Değişik: 31/8/1999-KHK-574/2 Md.)

Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarla imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılır veya kredi verilir.

⁸ Bu hükmün uygulanmasında Ek 1 ve Ek 2 nci maddelere bakınız.

⁹ Bu hükmün uygulanmasında Ek 4 ncü maddeye bakınız.

Aynı bina içinde hak sahibi ebeveyn ile birlikte oturan evli kişilerin durumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu konuda hazırlanacak yönetmelik gereğince takdir ve tespit edilir.

Kendilerine ait olmayan arsa veya arazi üzerine inşaat ruhsatı almaksızın bina inşa eden yapı sahipleri ile yer kayması, su baskını, kaya düşmesi ve benzeri sebeplerle imar planında yapı yapılması sakıncalı olarak belirlenen yerlerde ruhsatsız olarak yapılan yapıların sahipleri haksahibi olarak kabul edilmez.

Kendisine veya eşine ait o yerde aynı cins müstakil hasarsız başka bir binası veya dairesi olan ailelere bina ve inşaat kredisi verilemez.

Yıkık olduğu veya ağır, orta ve az derecede hasar gördüğü belirlenen binalardan mülkiyeti tüzel kişilere ait olanlara yardım yapılmaz.

Afete uğramasıyla ekonomik ve sosyal hayatı kesintiye uğratan dükkan ve fırın gibi binalar için de sahiplerine, borçlandırma hükümleri dairesinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca belirlenecek esaslara göre inşaat kredisi verilebilir. O yerde kendisine veya eşine ait müstakil hasarsız başka bir işyeri bulunanlar, bu yardımdan faydalanamazlar.

(Değişik son fıkra: 29/5/2003-4864/3 md.) Hasarlı bina veya işyeri sigortalı ise yapılacak yardımdan sigorta tutarı indirilmez.

(Ek fıkra: 9/5/2012-6305/16 md.) Zorunlu deprem sigortası kapsamındaki binalar için, bu Kanundan ve ilgili diğer mevzuattan doğan Devletin konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri, zorunlu deprem sigortası yaptırılmamış olmasının tespit edilmesiyle birlikte ortadan kalkar.

Madde 30 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

İştirak veya müşterek mülkiyet halinde bulunan bina için hissedarlarına bu kanun hükümlerinden faydalanılarak yine aynı şekilde hisseli olmak üzere yalnız bir bina yaptırılır. Ancak, yıkılan, yanan, ağır hasara uğrayan, yahut afetle ilgili kamulaştırma dolayısıyla yıktırılması gereken yerlerdeki binalarla,afete uğrıyabilecek bölgelerdeki binalarda, birden fazla aile ikamet ettiği takdirde, her aile bu kanun hükümlerinden ayrı ayrı faydalanabilirler.

Madde 31 – (Değişik: 4/4/1985-3177/1 md.)

Bu Kanuna veya afete ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre, yapılan veya yaptırılan binalardan ve çeşitli biçimlerde iktisap olunan arsa veya arazilerden türlü sebeplerle arta kalanlar halihazır durumlarıyla, aşağıdaki öncelik sırasına göre;

- a) Afetten zarar gören veya zarar görmesi muhtemel bulunanlardan hak sahibi olanlara, bu Kanun esaslarına göre,
- b) Kamu kurum ve kuruluşlarına, faizsiz ve en çok 2 yıl vade ile,
- c) Mahalli belediyeler, İl Özel İdareleri, köy tüzelkişileri ile gerçek ve tüzelkişilere, % 25 (yüzde yirmibeş) peşin alınmak kaydıyla % 20 (yüzde yirmi) faiz ve en çok 5 yıl vade ile,

Valiliklerince tespit ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca onaylanacak rayiç bedel üzerinden satılabilir veya devredilebilir.

Türlü sebeplerle artakalan arazi, arsa veya binaların satış veya devredilmesine, satılamayanların veya devredilemeyenlerin kiralınmasına dair esaslar Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Ek son fıkra: 29/5/2003-4864/4 md.) Birinci fıkrada belirtilen bina, arsa ve araziler, Cumhurbaşkanlığı kararı ile kamu kurum ve kuruluşlarına bedelsiz olarak devredilebilir.¹⁰

Madde 32 – Bu kanun dairesinde inşa edilen binaların 1837 sayılı kanunun muaddel 4 üncü ve 6188 sayılı kanunun 13 üncü maddelerindeki muafiyetten istifade edebilmesi için bu maddeler mucibince verilmesi meşrut olan beyannameler, binaların hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren üç ay içerisinde verilir.

Mali hükümler:¹¹

Madde 33 – (Değişik: 14/7/2004-5217/20 md.)

Aşağıda sayılan gelirler Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir:

a) Bu Kanun uyarınca borçlu bulunan hak sahiplerince yatırılacak taksit ve faiz ödemeleri.

b) Bu Kanun uyarınca yaptırılan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan konutların satışından elde edilecek gelirler.

c) Bu Kanun uyarınca kamulaştırılan veya satın alınan araziler üzerinde oluşturulan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan arsaların satışından elde edilen gelirler.

d) Nakdi yardım ve bağışlar.

Bu Kanun gereğince yapılacak ödemeler Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesinde yer alan afet tertiplerinden yapılır.

Acil durumlarda il valilikleri adına açılacak acil afet hesaplarına, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesinin afet tertiplerinden ödeme yapılır.

Bu hesaplardan yapılacak harcamaların belgeleri il özel idaresinde saklanır ve il özel idare bütçesi ile birlikte Sayıştayca denetlenir. Yıl sonunda harcanmayan miktarlar ile faiz gelirleri birinci fıkrada belirtilen hesaba yatırılır.

Afet tertipleri ve acil afet hesaplarından verilecek avanslar ile yapılacak yardım ve harcamaların usul ve esasları Maliye Bakanlığının ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığınınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Tabii afet nedeniyle kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından her ne ad altında olursa olsun toplanan nakdî bağış ve yardımlar, Maliye Bakanlığının Merkez

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹¹ Bu madde başlığı "Fon teşkili ve fonda yapılacak yardımlar, harcama usulleri" iken 20/6/2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Saymanlık Müdürlüğü adına açılacak özel hesaplarda toplanır ve nemalandırılır. Gerektiğinde döviz hesabı da açılabilir. Bu hesaplarda toplanan tutarlar Maliye Bakanlığınca ihtiyaca göre ilgili kurum bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle kullanılır. Bu ödeneklerden yılı içerisinde kullanılmayan tutarları, ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Çeşitli kanunlarda Afetler Fonuna yapılan atıflar, afet tertiplerine veya acil afet hesaplarına yapılmış sayılır.

Madde 34 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

Madde 35 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

Madde 36 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

a) Afet sebebiyle yeniden inşa ve onarılacak yapılarla bunlara ait yol,su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri, kadastro, harita ve İmar Planı yapımı,

b) Arazi, bina, yapı malzemesi, her türlü makina,motorlu taşıt araç,gereç, alat, edevat alınması ve sağlanması,

c) Afetlerin zararını önleme, gerekli tedbirleri araştırma, etüt,kiralama, taşıma, yıktırma ve personele yapılacak ödemeler,

d) Konut yapan tüzel kişilerle ortaklık kurmak veya bu amaçla çalışan kuruluşlara iştirak etmek,

e) Afet hizmetlerine ilişkin diğer işler için ayrılacak para miktarı ile,

f) Afete uğrayanlara veya uğraması muhtemel olanlara inşaat ve onarım için ne şekilde yardım yapılacağı, miktarı, istekliler arasında gözetilecek sıra esasları, müracaat ve istek şekilleri,inşa olunacak binaların yerleri,sayıları, tipleri, yapı şartları, inşa tarzları, çeşitli kısımların boyutları ve diğer hususlar,

İmar ve İskan Bakanlığınca tespit ve ifa olunur.

Madde 37 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

Madde 38 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

Madde 39 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

Madde 40 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

(Değişik fıkra: 4/4/1985-3177/1 md.) Bu Kanuna göre arsa olarak dağıtılan veya üzerinde bina inşa edilen taşınmaz mallar, hak sahiplerine borçlandırma senetleri imza ettirilmek sureti ile verilir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca o yerde borçlandırmanın ilanı tarihinden itibaren Bakanlıkça kabul edilebilir mazereti dışında 2 ay içerisinde

borçlanmalarını yapmayanlarla, borçlanmasını yapmış olmasına rağmen binayı Bakanlıkça mahallinde yaptırılacak duyurudan itibaren 45 gün içinde teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer.

Bu taşınmaz mallar üzerine, Türkiye Emlak Kredi Bankasının isteği ile, bu banka lehine, tapu dairelerince borçlandırma senetlerine dayanılarak, kanuni ipotek tesis olunur.

Konut ve konut inşaatı ve sair yardımlar için yapılacak borçlandırmalar faizsizdir. Dükkan ve fırın gibi yerler için yapılacak borçlandırmalar ise yıllık % 4 (Yüzde dört) faize tabidir.

Borçluların hesaplarına tahakkuk ettirilecek faizler, banka ve sigorta işlemleri vergisinden muaftır.

Borçlandırma bedelleri, konut, konut inşaatı, arsa ve sair yardımlarda en az 20 ve en çok 30; dükkan ve fırın gibi yerler için yapılan yardımlarda ise, en az 5 ve en çok 15 yılda ve eşit taksitler halinde tahsil edilerek fon hesabına yatırılır.

(Değişik altıncı fıkra: 30/3/2005-5327/4 md.) İlk taksit, ihaleli ve emanet işlerinde inşaatların bitirilip hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren iki yıl sonra, Evini Yapana Yardım Yönteminde ve orta hasarlı konut ve işyerlerinin onarımında ise son kredi diliminin hak sahibine ödendiği tarihten itibaren iki yıl sonra başlar.

(Değişik yedinci fıkra: 31/5/2006-5511/1 md.) Vadesinde ödenmeyen taksitlere dair borç, gecikilen her gün için yıllık % 5 gecikme faizi ile tahsil olunur. Vadesinden önce iki yıllık taksitten az olmamak kaydı ile mevcut borcu defaten ödeyen hak sahibinin borcu % 20 indirime tâbi tutulur.

(Ek fıkra: 31/5/2006-5511/1 md.) Evini yapana yardım yöntemi ile konut veya işyerinin yapımı için yatırım programında yılı ödeneği ayrılan hak sahiplerinden, 29 uncu maddeye göre yürürlüğe konulan yönetmelikte belirtilen mücbir sebeplerin dışında mazereti olmadan iki yıl içinde konut veya işyerlerinin inşaatına başlamayanlar ile mücbir sebep kapsamında mazereti bulunanlardan mücbir sebebin ortadan kalktığı tarihten itibaren kırkbeş gün içinde inşaatına başlamayanların veya ayrılan ödeneğinin bir kısmını kullandıktan sonra inşaatına devam etmeyen hak sahiplerinin, konutlarının veya işyerlerinin yapımı yatırım programından çıkarılır ve hak sahipliği kendiliğinden sona erer.

(Ek fıkra: 31/5/2006-5511/1 md.) Yılı ödeneği ayrılan hak sahiplerinden kendilerine açılan kredinin bir kısmını kullanıp inşaatın geri kalan kısmını kendi imkânları ile projesine uygun olmak kaydıyla fen ve sanat kurallarına uygun olarak tamamlayan hak sahiplerinden, açılan kredinin;

a) % 20'sine kadarını kullanmış olanların kredileri defaten faizsiz olarak,

b) % 20'lik dilimden fazlasını kullanmış olanların kredileri ilk iki yılı ödemesiz, konutlar için onbeş yılda faizsiz, işyerleri için yedi yılda ve yıllık % 4 faizli olarak yıllık eşit taksitler halinde,

tahsil edilir. Vadesinde ödenmeyen taksitlerden geçen günler için yıllık % 5 gecikme faizi tahsil olunur.

(Ek fıkra: 31/5/2006-5511/1 md.) Yılı ödeneği ayrılmasına rağmen mücbir sebep bulunmadığı halde iki yıl içinde inşaatına devam etmeyen hak sahiplerinden, açılan kredinin;

a) % 35'ine kadarını kullanmış olanların kredileri defaten ve yıllık % 5 faizli olarak,

b) % 35'lik dilimden fazlasını kullanmış olanların kredileri beş yılda ve yıllık % 5 faizli olarak yıllık eşit taksitler halinde,

tahsil edilir. Vadesinde ödenmeyen taksit miktarları için tebligat tarihinden itibaren tahsil tarihine kadar geçen günler için 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanundaki temerrüt faizi oranları uygulanır.

Üstüste üç yıl taksidini ödemeyenlerin borçları muacceliyet kesbedeceği gibi, borcun tamamı ödenmeden taşınmaz malların başkalarına satılması halinde de borcun tamamı muacceliyet kesbeder. Bu hükmün uygulanmasında maliyet bedelinden yapılan indirimler tekrar borca eklenmek suretiyle hesaba katılır. Özel afet kanunlarına göre yapılan binalar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Muacceliyet kesbeden hesaplar bankaca kendi usul ve mevzuatına göre takip edilir. Satışa çıkarılan taşınmaz mallara istekli çıkmadığı takdirde, banka en son yapılan satışta, takdir edilen kıymetin % 50 sine (Yüzde ellisine) kadar ihaleye iştirak ederek fon hesabına satın alabilir.

Bu şekilde satın alınan mallar, 31 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere, İmar ve İskan Bakanlığına devredilir.

Rehin açıkları ile rehinsiz alacaklardan tahsili mümkün olmayan alacaklar haciz vesikasına bağlandıktan sonra fon hesabından mahsup edilir.

Afetten hasar görmüş binaların onarımı veya kendi yapısını kendi yapacak kimse için yapılan para yardımlarına ait borçlandırmalarda; taşınmaz malı tapusuz ise, kadastro işlemleri sonuçlanıncaya kadar ilgili kimsenin varsa başka tapulu taşınmaz malının ipotek edilmesi, yoksa, kefalet suretiyle borçlandırma yapılır.

Banka lehine tesis olunacak ipotek muamelesi bu maddenin 1 inci fıkrasına göre tapu dairelerince takdir alınmadan yapılır.

İnşaatın devamı sırasında veya bitiminden itibaren bir yıl içinde, genel hayata etkili olsun olmasın, ikinci bir afetle binanın zarar görmesi halinde borçlandırma miktarından zarar oranında indirim yapılır. Afettede isterse, borçlandırma hükümleri dairesinde, İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunacak miktarda yeniden inşaat yardımı yapılabilir.

Bu kanuna ve afetle ilgili hüküm taşıyan diğer kanunlara göre, ayrı tarihlerde iki defa hak sahibi olarak konut yardımı gören veya görececek olanlardan, genel hayata etkili üçüncü bir afetten konutları oturulamıyacak derecede zarar gören hak sahiplerinin ödeme güçlerini kaybetmeleri halinde, Cumhurbaşkanı Kararı ile önceki borç bakiyeleri terkin olunabilir.¹²¹³

Madde 41 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

¹² Bu hükmün uygulanmasında Ek 4 üncü maddeye bakınız.

¹³ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu fıkarda yer alan "İmar ve İskan Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 42 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Bu kanunun uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu - kadastro işlemleri, yeniden inşa edilecek veya onarılacaklarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler ve bu kanundan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Tapu işlemleri sırasında 27/7/1967 gün ve 930 sayılı kanunun tasarruf bonusu tevdiatı ile ilgili hükümleri uygulanmaz.

Madde 43 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Bu kanunun birinci maddesinde yazılı afetlerden önce veya sonra alınacak tedbirler arasında:¹⁴

a) Ecnebi memleketlerden ithal veya iç piyasadan tedarik olunacak her türlü vasıta, makina, alat, gıda maddeleri ve giyim eşyası, tesis ve inşaat malzemesinin deniz, demir ve havayolları vasıtaları ile yapılan nakliyatında asgari ücret tarifeleri tatbik olunur.

Türkiye Kızılay Derneği tarafından bu amaçla yapılacak nakliyat dahi bu hükme tabidir.

b) 4, 6, 8 ve 9 uncu maddelerde sözü edilen yükümlülerden taşıma ücreti alınmaz.

c) Şehir, kasaba ve köylerde afete uğrayanların veya uğraması muhtemel olanların geçici veya devamlı inşaat veya tesisat işlerinde kullanılmak üzere, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, lüzumlu orman emvali orman idaresince, Devlet müesseselerinden temini gereken diğer inşaat malzemesi de ilgili Devlet müesseselerince, en yakın istif yeri, depo veya fabrikalarından, kesme taşıma ve imal masrafları karşılığında, öncelikle tahsis olunur.

İmar ve İskan Bakanlığı,gerektiğinde bu malzemeleri depo etmeğe yetkilidir.

Tahsis olunacak veya stok edilecek orman emvali ve diğer malzemenin cins, miktar ve niteliği İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunur.

d) İmar ve İskan Bakanlığınca dış memleketlerden, mevcut kotalara bağlı kalınmaksızın, öncelikle ve ivedilikle, baraka, hazır konut, çadır, her türlü yapı malzemesi, makina (İş ve yapı makinaları dahil), motorlu taşıt,araç, gereç, alat, edevat, cihaz, yedek parça ithal edilebilir veya ettirilebilir. İthal edilen bu mallar gümrük resminden, bu resimle birlikte alınan diğer vergi ve resimlerle belediye hissesinden ve ithalatla ilgili Hazine hissesinden muaftır.¹⁵

Madde 44 – (Mülga: 20/6/2001-4684/6 md.)

¹⁴ Bu hükmün uygulanmasında Ek 1 ve Ek 2 nci maddelere bakınız.

¹⁵ Bu madde ile tanınan, ithalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti 6/5/1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile kaldırılmıştır.

Madde 45 – Afetlerden zarar görenlere yardımda bulunmak üzere kurulan Milli Yardım Komitesi ile mahalli yardım komitelerine makbuz mukabilinde yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harcdan müstesna olduğu gibi bunların gelir ve kurumlar vergileri mükellefleri tarafından masraf kaydı da caizdir.

Afetlerden zarar görenlere tahsis edilmek üzere tertip edilen temsil, konser ve spor eğlenceleri de her türlü vergi, resim ve harctan muaf tutulur.

Madde 46 – 33 üncü maddede yazılı afet tertiplerinden yapılacak sarfiyat Artırma, Eksiltme ve İhale, Divanı Muhasebat ve Muhasebei Umumiye kanunlarına tabi değildir.¹⁶¹⁷

Ceza hükümleri:

Madde 47 – (Değişik: 23/1/2008-5728/257 md.)

a) Yardıma davet anında şehir, kasaba ve köylerde bulunup da makbul bir mazeretleri olmaksızın salahiyyetli memurlar tarafından yapılan davete icabet etmeyenler veya icabet edip de çalışmayanlar veya verilen işi yapmayanlar hakkında vali veya kaymakamlar tarafından yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

b) Afet bölgelerinde felaketzedelere yardım maksadıyla devlet daire ve müesseseleriyle hususi idareler, belediyeler ve köyler ve amme menafine hadim hayır cemiyetleri tarafından bedelli veya bedelsiz olarak verilen inşaat malzemesi veya alat ve edevatı veya diğer malları satan veya devreden veya başka maksatlarla kullananlar hakkında, fiilleri daha ağır cezayı istilzam etmediği takdirde, yüz günden az olmamak üzere adlî para cezasına hükmolunur.

c) Devlet veya devlete bağlı idarelerle sermayesinin en az yarısı devlete ait müessese memurlarına afet dolayısıyla verilen vazifeyi ifada ihmal ve suiistimallerinden veya bu maksatla kendilerine verilen para ve malları zimmete geçirmelerinden veya suç teşkil eden sair fiillerinden dolayı haklarında kamu görevlileri hakkındaki ceza hükümleri tatbik olunur.

Madde 48 – (Mülga: 23/1/2002-5728/578 md.)

Madde 49 – (Mülga: 23/1/2002-5728/578 md.)

Çeşitli hükümler:

Madde 50 – Bu kanunda yazılı vazife ve hizmetlere tahsis edilmiş olan menkul ve gayrimenkul mallarla her türlü hak ve alacaklar, para ve para hükmündeki kıymetli evrak Devlet mallarından sayılır.

Madde 51 – a) 4373 sayılı kanunun bu kanuna muhalif hükümleri,

¹⁶ Bu hükmün uygulanmasında Ek 6 ncı maddeye bakınız.

¹⁷ Bu maddede geçen “fondan” ibaresi, 20/6/2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla “afet tertiplerinden” olarak değiştirilmiş olup bu değişiklik 1/1/2002 tarihinde yürürlüğe girecektir.

b) 4623 sayılı kanun,
c) 5607 sayılı kanun,
d) 2510 sayılı İskan Kanununun 5098 sayılı kanunla muaddel 8 inci maddesi,
e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 264 üncü maddesi, mer'iyetten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)

Bu kanun gereğince yapılacak bina ve tesislere gerekli inşaat malzemeleri, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine ilgili resmi müesseselerce öncelikle tahsis olunur.

Ek Madde 2 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)

Bir yerin genel hayatına etkili tabii afetler dolayısıyla, kurulan yerlere içme suyu getirilmesi, bağlantı yollarının ve elektrik tesislerinin yapılması meskün yeri tehdideden dere ve sel yataklarının ıslahı ve diğer hizmetler İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine ilgili Bakanlık ve müesseselerce öncelikle yapılır.

Ek Madde 3 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)

Afete uğrayan ve bu kanuna göre hak sahibi olan vatandaşların Hazineye ve diğer kamu kurumlarına olan borçları geçim durumları gözönüne alınarak İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine, adı geçen kurumlarca ertelenir. (Vergi Usul Kanunu ile Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.)

Ek Madde 4 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)

Gerek bu kanuna veya afetlerle ilgili hükümler kapsıyan öteki kanunlara göre emanet, ihale veya evini yapana yardım yoluyla yapılan veya yaptırılacak olan binaların, gerekse geçici 6 ncı madde hükmünden faydalananların borçları, ilgililerin geçim durumları ve bölgenin özelliği dolayısıyla bina maliyetlerini artırıcı yönden unsurların tesir derecesi gözönünde bulundurularak, zorunlu hallerde Cumhurbaşkanı kararıyle maliyet ve borçlandırma bedellerinin yarısına kadar indirim yapılabilir.¹⁸

Bu hükümden kimlerin ne miktarda ve ne ölçüde faydalanacağına ilişkin esaslar İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Bu madde hükmü her bina için bir defa uygulanır.

Ek Madde 5 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)

İmar ve İskan Bakanlığı, afet hizmetlerini süratle ele almak, düzeninde yürütmek ve sonuçlandırmak üzere, gerekli teşkilatı kurar; bu teşkilatın merkez, bölge ve mahalli kademe ve üniteleri bu Bakanlıkça tespit olunur.

¹⁸ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(Mülga ikinci fıkra: 20/6/2001-4684/6 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 20/6/2001-4684/6 md.)

Afet hizmetlerinin yoğunlaştığı ve şümullendiği hallerde, ilgili Bakanlıklar ve kurumlar, İmar ve İskan Bakanının isteği üzerine, yeteri kadar teknik ve idari personeli, hizmet için lüzumlu araç, gereç ve malzemeyi ve bunların kullanılması ve tamiri ile ilgili ekipmanı, geçici olarak, bu teşkilat emrine vermekle yükümlüdürler. Geçici personelin maaş, ücret, yevmiye ve benzer hakları esas dairelerince ödenir.

Ek Madde 6 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.)¹⁹

33 üncü maddeye göre tesis olunan afet tertiplerinden yapılacak harcamaların denetimi, Sayıştayca, ait olduğu yılın sonunda Afet Harcamaları Yönetmeliği esaslarına göre yapılır.

Ek Madde 7 – (Ek: 2/7/1968-1051/2 md.; Mülga: 19/9/2006-5543/48 md.)

Ek Madde 8 – (Ek: 16/11/1995-4133/5 md.)

1 inci ve 2 nci derece deprem bölgelerindeki köy yerleşim yerleri ile kasaba, ilçe ve il merkezlerinde meydana gelen depremler nedeniyle, orta hasar gördüğü teknik ekiplerce tespit edilen ve betonarme olmayan konutların hak sahiplerine kendilerinin isteği halinde, orta hasarlı konutlarını yıkıp, yeniden yapmak koşuluyla bir defaya mahsus olmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gerekli miktarda, bu Kanunda öngörülen borçlandırma ve kredilendirme usulleri çerçevesinde arsa ve kredi verilir.

Ek Madde 9 – (Ek: 15/10/1999-KHK-581/1 md.; Değişik: 27/5/2004-5178/7 md.)

1 inci maddede öngörülen afetlerle ilgili olarak yeni yerleşim alanları sağlanması amacıyla mera vasfı taşıyan yerlerin tahsis amacı, 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre değiştirilerek, Hazine adına arsa olarak tescil ettirilir. Bu arsalar, tescil tarihi itibarıyla öngörülen amaçla kullanılmak üzere Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tahsis edilmiş sayılır.

Ek Madde 10 – (Ek: 15/10/1999-KHK-581/1 md.; Değişik: 8/12/1999-KHK-589/4 md.)

(Değişik birinci fıkra: 23/3/2000-KHK-598/1 md.) Orman Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan orman sınırları dışına çıkarılmış ve çıkarılacak alanlar, genel hayatı etkileyen doğal afet yerlerinde afete maruz kalan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer afetzedelerin iskanlarını temin için Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca devredilebilir. Devredilen bu yerler üzerinde 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının

¹⁹ 20/6/2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla bu maddede geçen “fon hesabından” ibaresi “afet tertiplerinden”, “Fon Harcama Yönetmeliği” ibaresi ise “Afet Harcamaları Yönetmeliği” olarak değiştirilmiş olup bu değişiklik 1/1/2002 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahibi statüsünde kişiler bulunması halinde bu hak sahiplerine ait yerler. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bedeli Afetler Fonundan karşılanmak üzere kamulaştırılabilir.

(Ek fıkra: 23/3/2000-KHK-598/1 md.) Genel hayatı etkileyen afete maruz yerlerde afetzedelerin iskanı için Cumhurbaşkanlığınca görevlendirilen bir kurum veya kuruluşun veya Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Orman Bakanlığınca belirlenen alanlarda, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesinin kadastro yapılmış olan yerlerin ikinci defa kadastroya tabi tutulamayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz.²⁰

(Ek fıkra: 23/3/2000-KHK-598/1 md.) Birinci fıkraya göre Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca devredilecek alanların tespiti amacıyla Orman Bakanlığınca yeteri kadar orman kadastro komisyonu görevlendirilir ve bu tespit sırasında ilan süresi bir hafta, itiraz süresi bir ay olarak uygulanır.

(Ek fıkra: 23/3/2000-KHK-598/1 md.) 6831 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ilk defa yapılacak orman kadastro uygulamasındaki işlemlere ilişkin sürelerde de üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre, Devlet ormanları, kamu yararı gözetilerek afet bölgesinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile doğal afete maruz kalan afetzedelerin iskanının temini için Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 49 yıl süre ile bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

Ek Madde 11 – (Ek: 15/10/1999-KHK-581/1 md.)

Genel bütçeye dahil olmayan kamu kurum ve kuruluşlarınca doğal afete maruz kalan bölgelere yapılacak bağış ve yardımlar ile eğitim amacıyla yapılmış veya yapılacak olan yardımlar 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Ek Madde 12 – (Ek: 31/5/2006-5511/2 md.)

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, bu Kanun veya afetlere ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre hak sahibi olan ailelere verilmek üzere konut yaptırılabilir ya da Başkanlığın yaptığı veya yapacağı konutlar satın alınabilir.

Söz konusu işlerin karşılığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinden Toplu Konut İdaresine kaynak aktarmak suretiyle sağlanır.

Ek Madde 13- (Ek:25/3/2020-7226/2 md.)

1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen afetler nedeniyle afet yaşanan yerlerde elektrik ve/veya doğal gaz tüketim bedellerinin tahakkuk ve/veya tahsilatlarının süresinin ve

²⁰ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Başbakanlıkça" ibaresi "Cumhurbaşkanlığınca" şeklinde değiştirilmiştir.

kapsamının belirlenerek 1 yıla kadar ertelenmesi ile elektrik ve/veya doğal gaz dağıtım ve/veya tedarik şirketlerinin söz konusu ertelemeden kaynaklanan anapara haricindeki tüketicilerden tahsil edilmeyen bedellere ilişkin finansman maliyetinin, gecikme zammı tutarını geçmemek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilebilir.

Finansman maliyeti kapsamına girecek maliyet unsurları da dâhil olmak üzere bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 1 – Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce;

- A) 1958 yılında vukubulan sel baskınından zarar gören Çankırı Vilayet Merkezi,
- B) 1958 yılında vukubulan sel baskınından zarar gören Kırşehir Vilayetinin Kızılca ve Örcün köyleri,
- C) 1958 yılında vukubulan yangında zarar gören Bursa Vilayeti Merkezi,
- D) Yer kaymasından zarar gören Malatya Vilayetinin Darende Kazasına bağlı Sultanlı Köyü,
- E) Sel baskınından ve toprak kaymasından zarar gören Niğde Vilayetinin Merkez Kazasına bağlı Gümüşler Kasabası ile Aksaray Kazasına bağlı Çimeli-Uzartık Köyü,
- F) Yer sarsıntısından zarar gören Muş Vilayetinin Malazgirt Kazası hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Birinci fıkrada yazılı mahallerde vukua gelen afetler dolayısıyla 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin İmar ve İskan Vekaleti kısmının 751 inci (Yer sarsıntısı ve diğer afetlerden zarar gören bölgelere yardım) faslındaki tahsisattan Türkiye Kızılay Umumi Merkezi Reisliğine devrolunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bakiye kalan meblağ, bu kanunla tesis edilen fona devredilir.

Geçici Madde 2 – 6409, 6610, 6683, 6746, 7010, 7048 sayılı kanunlara göre yapılmakta olan işler o kanunlardaki hükümler dairesinde neticelendirilir. Şu kadar ki, bütçelerle verilmiş olan tahsisat bu işlerin neticelendirilmesine kifayet etmediği takdirde bu kanunla tesis edilen fondan lüzumlu miktarları İmar ve İskan Vekaleti tefrik edebilir.

Geçici Madde 3 – 1959 Mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin İmar ve İskan Vekaleti kısmının 421 inci faslı ile aynı cetvelin Toprak ve İskan İşleri Umum Müdürlüğü kısmının 425 inci faslının 50 nci maddesinde tabii afetler için konulmuş tahsisatları bu kanunla teşkil edilen fona devretmeye Maliye Vekili mezdur.

Geçici Madde 4 – Fonun toplanma ve paraların sarf şekli talimatname ile tayin olununcaya kadar geçecek zaman zarfında tatbik olunacak esaslar Maliye ve İmar ve İskan Vekaletlerince müştereken tesbit olunur.

Geçici Madde 5 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce vuku bulan umumi hayata müessir afetlerin vuku bulduğu yerlerde de bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti salahi yetlidir.

Geçici Madde 6 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Bu kanunun yayımı tarihinden önce afet bölgelerinde, afetten zarar görenlere Türkiye Emlak Kredi Bankasının kendi kaynaklarından yapılan ikrazat ile, adı geçen bankanın yine kendi kaynaklarından inşa ederek borçlandırma suretiyle afetzedelere tahsis ettiği konutların maliyet bedelleri ve bu kanunun yayımı tarihine kadar bu hesaplara tahakkuk ettirip, henüz tahsil edemediği faiz, masraf ve anaparadan ibaret borç bakiyesi ve halen tahsis edemediği konutların maliyet bedelleri bu kanunla teşkil olunan fondan karşılanır.

Fona intikal eden şahıs borçları içindeki faizler kaldırılarak faizsiz borç üzerinden yapılacak borçlandırmalar, vade ve tahsil işleriyle ilişkin uygulamalar 40 ıncı maddeye göre yürütülür.

Ancak, Türkiye Emlak Kredi Bankasının bu alacaklarının fon hesabından tasfiye edilebilmesi ve afetzedelerden zarar görenlerin 40 ıncı madde hükmünden faydalanabilmeleri için, zarar gören kimselerin:

a) O yerde, afetin vukuu tarihinde meskene malik olması ve bu meskenin afet dolayısıyla oturulmaz bir hale gelmiş bulunması,

b) Türkiye Emlak Kredi Bankasının borç verdiği bu paralarla yapılan veya bankanın yaptırarak tahsis ettiği veya edeceği binanın mesken olarak yapılmış olması, şarttır.

Yukardaki esaslara göre fondan karşılanacak borçlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden takvim yılından itibaren 15 yıl içinde fonun mali imkanlarına uygun taksitlerle ve yüzde 5 faizle birlikte İmar ve İskan Bakanlığınca, Türkiye Emlak Kredi Bankasına ödenir.

Geçici Madde 7 – (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.)

Bu kanunun çeşitli maddelerinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler hazırlanuncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmıyan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 8 – (Ek: 4/4/1985-3177/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlanma işlemleri tamamlanmadan kullanılan binaların hak sahiplerinin; borçlanması gereken tarih ile borçlandığı tarih arasındaki gecikmiş taksitleri, geri kalan borçlanma yıllarında ödeyeceği taksit sayısına eşit

olarak bölünmek sureti ile ilave edilir. Ancak, geri kalan borçlanma süresi 5 yıldan az ise bu süre 5 yıla çıkarılır.

Borçlandırma işlemleri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde maliyet bedeli üzerinden tamamlanır.

Bir yıl içerisinde borçlanma işlemini tamamlamayanlar kullandıkları konutlardan tahliye ettirilir ve kullandıkları süre için Valilikçe tespit ettirilecek emsal kira bedeli kendilerinden tahsil edilerek Fon'a gelir kaydedilir.

Geçici Madde 9 – (Ek: 4/4/1985-3177/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce afet nedeniyle yaptırılmış binalara hak sahibi olmadığı halde yerleştirilmiş bulunan ve halen mülkiyeti üzerlerine devir edilmemiş olanlara, oturdukları binalar, rayiç bedeli karşılığında devredilir. Bu bedelin bir yıl içinde defaten veya en çok 4 taksitte Fon'a yatırılması şarttır.

Geçici Madde 10 – (Ek: 4/4/1985-3177/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlandığı halde binasını devir almayanlara Bakanlıkça mahallinde yaptırılacak duyuru ile 2 ay süre tanınır. Bu süre içinde binasını teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer. Teslim alanlar için geçici 8 inci madde hükümleri uygulanır. Teslim alınmayan binalar 31 inci maddeye göre yeniden değerlendirilir.

Geçici Madde 11 – (Ek: 4/4/1985-3177/3 md.)

Afetten zarar gören veya zarar görmesi muhtemel bulunanlardan çeşitli nedenlerle hak sahibi olamayanlara bir defaya mahsus olmak üzere Bakanlıkça mahallinde yapılacak duyuru tarihinden itibaren 3 ay içinde başvuranlara rayiç bedel üzerinden satış yapılır.

Valiliklerce yapılacak satış işleminde fazla müracaat halinde gerektiğinde kura usulüne başvurulur.

Geçici Madde 12 – (Ek: 28/8/1992-3838/17 md.) Mart 1992 tarihinde Erzincan, Gümüşhane ve Tunceli İllerinde Vuku Bulan Deprem Afetine İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun kapsamına giren yörelerde köy yerleşim birimlerindeki orta hasarlı konutlar ile merkez ve ilçe mahallelerindeki betonarme olmayan konutların hak sahiplerine kendilerinin isteği halinde ve orta hasarlı konutlarını yıkıp yeniden yapmak koşuluyla Kanunun öngördüğü borçlandırma usulleri çerçevesinde ve bir defaya mahsus olmak üzere 65 milyon lira kredi verilir.

Geçici Madde 13 – (Ek: 31/8/1999-KHK-574/3 md.)²¹²²

²¹ Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun 81 inci maddesine ve 28/12/2004 tarihli ve 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37 nci maddesine bakınız.

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihinde vuku bulan depremler dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgede yer alan illerde afete maruz kalanların, hasar tespiti ve hak sahipliği işlemlerine dair esas ve usullerin belirlenmesi ile geçici ve kesin iskanlarının temini amacıyla yeni yerleşim alanlarının tespiti ve prefabrik veya kalıcı konutların, kamu yapıları ve tesislerinin inşaat ve esaslı onarım işlerinin yapımı için her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hakları tesis etmede ve taşıma işlerinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, Milli Savunma Bakanlığının inşaat, milli ve Nato altyapı hizmetleri ile Ulaştırma Bakanlığına bağlı genel müdürlüklere kanunlar ile yapım yetkisi verilmiş olan özel ihtisas işleri birinci fıkra hükmüne tabi değildir.

(Değişik: 1/5/2000-KHK-599/1 md.) Gerçek ve tüzel kişiler, deprem bölgesindeki konut ve işyeri ihtiyacını karşılamak ve hibe edilmek üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gösterilecek yerlerde ve bu Bakanlıkça belirlenecek tip projelere uygun konut yapabilir veya yaptırabilir. Ayrıca, gerçek ve tüzel kişiler deprem bölgesinde okul, hastane, sağlık ocağı ve benzeri sosyal alt yapı ihtiyacını karşılamak ve hibe edilmek üzere ilgili bakanlık ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gösterilecek ve onaylanacak projelere uygun olarak yapı yapabilir veya yaptırabilirler.

Bu kapsamda yapılacak işler ile 1999 yılı yatırım programı gereğince afet bölgesinde yapılacak işler; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlerine tabi değildir.²³

Geçici Madde 14 – (Ek: 31/8/1999-KHK-574/3 md.)

Afetzedelerin yerleşmelerini çok hızlı bir şekilde sağlayabilmek amacıyla; araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, keşif, etüt, harita, plan, proje, müşavirlik, kontrollük ve benzeri her türlü hizmetleri müşavirlik firmaları vasıtasıyla yaptırmaya Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 15 – (Ek: 31/8/1999-KHK-574/3 md.)

Türk Ticaret Kanununa ve Vergi Usul Kanununa göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgelerini 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremler nedeniyle kaybeden mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 2 ay içinde yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Böyle bir belge almamış olan

²² 23/3/2000 tarihli ve 598 sayılı KHK'nin 2 nci maddesiyle bu maddede yer alan "17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem" ibaresi metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²³ 27/10/1999 tarihli ve 582 sayılı KHK'nin 3 üncü maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanımındaki yapı ve" ibaresinden sonra gelmek üzere "tesisler ve oturdıkları kamu konutları hasara uğrayan personel ile birlik, karargah ve tesislerin konuş yeri değişikliği sebebiyle atanan personelin geçici ve kesin iskan ihtiyacının karşılanması amacıyla yapılacak" ibaresi eklenmiştir.

mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Ancak tabii afete uğrayan yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir.²⁴

Geçici Madde 16 – (Ek: 16/9/1999-KHK-577/1 md.)

17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgede yer alan illerde afete maruz kalan Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanımındaki yapı ve tesisler ve oturdukları kamu konutları hasara uğrayan personel ile birlik, karargah ve tesislerin konuş yeri değişikliği sebebiyle atanan personelin geçici ve kesin iskan ihtiyacının karşılanması amacıyla yapılacak tesislerin; hasar tespiti, deprem bölgesinde veya zorunlu hallerde başka bir bölgede yeniden inşası ve esaslı onarım işlerinin yapımı ve tesislerin işletilmesine ve tefrişine yönelik her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira trampa, mülkiyetin gayri ayni hakları tesis etmede ve taşıma işlerinde Milli Savunma ve İçişleri bakanlıkları yetkilidir.

Deprem nedeniyle hasar gören bu yapı ve tesislerin bir an önce inşası ve esaslı onarımının sağlanması amacıyla; araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, keşif, etüt, harita, plan, proje, müşavirlik, kontrollük ve benzeri her türlü hizmetleri müşavirlik firmaları vasıtasıyla yaptırmaya Milli Savunma ve İçişleri bakanlıkları yetkilidir.

Bu kapsamda yapılacak işler ile 1999 yılı yatırım programı gereğince afet bölgesinde yapılacak işler; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlerine tabi değildir.

Geçici Madde 17 – (Ek: 25/9/1999-KHK-580/1 md.)

17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgede yer alan illerde afete maruz kalanlardan bu Kanun kapsamında hak sahibi olanlar ile doğal afet nedeniyle; ikamet ettiği konutu hasara uğrayan veya eşini ya da birinci derecede yakını kaybeden kişilerden bu durumlarını il valiliklerince verilecek belgelerle tevsik edenlerin konut ihtiyacını karşılamak ve bunlara hibe edilmek üzere, Maliye Bakanlığınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına tahsis edilmiş olan hazine arazi ve arsaları üzerinde gerçek ve tüzel kişiler tarafından konut yapılmasına izin verilebilir. Ancak tahsis edilen hazine arazi ve arsasının devir ve temlikine ilişkin işlemler, konutların afetzedelere teslim edildiği tarihte yapılır. Bu şekilde konut sahibi olacak hak sahiplerine ayrıca bu Kanun hükümlerine göre konut veya konut kredisi verilmez.

Geçici Madde 18 – (Ek: 25/9/1999-KHK-580/1 md.)²⁵

²⁴ 8/12/1999 tarihli ve 589 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle bu maddede yer alan "17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem" ibaresi metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem nedeniyle hizmet bina ve tesislerinin tamamen tahrip olması sonucunda başka bölgelere nakledilen kamu personeline, Başbakan onayı ile belirlenecek miktarda ve onsekiz ayı geçmemek üzere geçici barınma yardımı yapılır. Bu yardım için gerekli kaynak, 23/7/1995 tarihli ve 4123 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında sağlanır.

Geçici Madde 19 – (Değişik: 19/4/2001-4649/2 md.)

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla Dünya Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve benzeri uluslararası finans kuruluşlarından sağlanacak olan dış kredi ve hibelerde finans edilecek geçici 13 ve 14 üncü maddeler kapsamındaki tüm işler Başbakanlık tarafından koordine edilir ve Başbakanlıkça görevlendirilen bir kurum veya kuruluş tarafından yürütülür.

Geçici Madde 20 – (Ek: 25/9/1999-KHK-580/1 md.) Geçici 19 uncu madde kapsamında sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve alt yapı ile ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamadan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler, eğitime katkı payı da dahil olmak üzere her türlü vergi, resim, katkı payı ve harçtan muaftır. Söz konusu projeler kapsamında bulunan her türlü yapı malzemesi, makine (kamu kuruluşları için alınacak iş ve yapı makineleri dahil), motorlu taşıt, araç, gereç, alet, edevat, cihaz ve yedek parça ithal edilebilir veya ithal ettirilebilir. İthal edilen bu mallar gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden muaftır.

Geçici Madde 21 – (Ek: 25/2/2000-KHK-597/1 md.)

17/8/1999 ve 12/11/1999 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyle yıkılan veya ağır ve orta derecede hasar gören % 70 seviyesinde tamamlanmış konut kooperatiflerinin üyelerine yalnız bir kooperatif ve bir tek üyelik için hak sahipliği tanınır.

Hak sahiplerinin tespitinde, kooperatif yönetim kurulunca hazırlanmış ve imza altına alınmış olan noterden onaylı en son üye isim listesi esas alınır. Bu üyelik, 29 uncu maddeye göre hak sahibi kabul edildikten sonra kredi borcu ödeninceye kadar değiştirilemez veya bu hak başkasına devredilemez.

Konut kooperatiflerinin inşaat seviyelerinin tespiti, aşağıdaki sıralamaya göre;

²⁵ 19/4/2001 tarih ve 4649 Sayılı Kanun ile bu maddede yer alan “bir yılı” ibaresi, “onsekiz ayı” olarak değiştirilmiştir.

- a) Kredi kullanılan kuruluşun teknik elemanlarınca hazırlanan en son ekspertiz raporundan,
 - b) Kredi kullanılmamışsa belediyelerin vizelerinden,
 - c) İnşaat ihale yolu ile yapılıyorsa hak ediş raporlarından,
 - d) Bunların dışında, kullanılan ve fiş, fatura gibi belgeler ile belgelendirilen malzemelerden,
- tespit olunur.

Bitmiş, fakat iskan edilmeyen kooperatif binalarından yıkılan veya ağır hasar görenlere bir üyelik hakkı için 6 milyar lira kredi verilir. İnşaatın seviyesine göre, belirlenecek kredi miktarı %70 ila %100 arasında değişen inşaat seviyesi yüzdesi ile kredi üst limiti olan 6 milyar liranın çarpımı ile bulunur.

Bitmiş, fakat iskan edilmeyen kooperatif binalarından orta hasar görenlere bir üyelik hakkı için 2 milyar lira kredi verilir. İnşaatın seviyesine göre belirlenecek kredi miktarı; %70 ila %100 arasında değişen inşaat seviyesi yüzdesi ile kredi üst limiti olan 2 milyar liranın çarpımı ile bulunur.

Üyeler, olağan veya olağanüstü genel kurul kararı ile yönetim kuruluna kredi kullanma, kredi ile yapılacak iş ve işlemleri yapma ve yürütme konularında yetki verirler.

Konut kooperatifi üyesi hak sahiplerinden; konutları yıkılan veya ağır ve orta derecede hasar görenlere yukarıda belirtilen yardımlar dışında başka bir yardım yapılmaz.

Yönetim kurulu üyeleri, bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yapılacak iş ve işlemlerde Devlet memurları gibi sorumlu tutulur.

Geçici Madde 22 – (Ek: 23/3/2000-KHK-598/4 md.)

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremler nedeniyle hak sahiplerinin kesin iskanlarının sağlanması için yeni yerleşim alanlarında yapılacak kalıcı konutların, alan içi ve alan dışı alt yapı tesislerini oluşturacak karayolu, demiryolu, su, elektrik, doğalgaz ve kanalizasyon tesisleri için gerekli olan alanların kamulaştırılması ve irtifak hakkı tesisi Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu Kanunun ilgili hükümlerine göre ve bedeli Afetler Fonundan karşılanmak üzere öncelikle yapılır.

Geçici Madde 23 – (Ek: 4/7/2012-6353/2 md.)²⁶

17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde meydana gelen depremler sonucunda işyerlerinin ağır hasar görmesi nedeniyle bireysel borçlanmada bulunmuş veya bulunmamış hak sahiplerinden üst üste üç taksidini ödemiş olanların veya taksitlerini ödemekle birlikte kendi istekleriyle hak sahipliğinden vazgeçtiklerini bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde yazılı olarak beyan edenlerin hak sahipliği, il idare kurulu kararıyla

²⁶ 20/2/2014 tarihli ve 6525 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci cümlesine “il idare kurulu kararıyla düşürülür” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bu iş yerleri tapu sicilinde Hazine adına tescil edilir.” ibaresi eklenmiştir.

düşürölür ve bu iş yerleri tapu sicilinde Hazine adına tescil edilir. Hak sahipliğı düşürölenlerden tazminat alınmaz. Hak sahipliğinin düşüröldüğü tarihe kadar hak sahipleri tarafından ödenen tutar, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından kanuni faizi ile birlikte hak sahibine geri ödenir. **(Mölga son cümle: 20/2/2014-6525/3 md.) (...)**

Geçici Madde 24 – (Ek: 10/9/2014-6552/91 md.)

Diğer kanunlardaki sınırlamalara tabi olmaksızın, mülkiyeti; 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa ili Soma ilçesinde meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden kişilerin mirasçılarına devredilmek üzere; gerçek ve/veya tüzel kişiler tarafından bedelsiz olarak yapılacak konutlar için ihtiyaç duyulan taşınmazlar Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca maliklerinden bağış, satın alma, kamulaştırma, devir ve temlik veya tahsis yolu ile edinilebilir. Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar ile bu Kanunun ek 10 uncu maddesi kapsamında olanlar dâhil orman sınırları dışına çıkarılmış ve çıkarılacak alanlarda bulunan taşınmazlardan aynı amaçla ihtiyaç duyulanlar ise Maliye Bakanlığınca adı geçen Başkanlığa tahsis edilir. Bu taşınmazlardan özelleştirme kapsamında olanlar için ayrıca Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı aranmaz.

Birinci fıkraya göre edinilen taşınmazların üzerine yapılan konutlar, adı geçen Başkanlık tarafından maden kazasında hayatını kaybeden kişilerin mirasçılarının adına kura ile bedelsiz olarak tapuda devir ve tescil olunur. Bu konutlardan arta kalanlar Maliye Bakanlığınca genel hükümlere göre değerlendirilir.

Geçici Madde 25- (Ek: 20/11/2017-KHK-696/13 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/13 md.)²⁷

Bursa İli Gemlik İlçesinde deprem tehlikesi altında bulunan yapıların dönüştürölebilmesi ve yeni yerleşim yerlerinin belirlenmesi için orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görölmeyen ve tarım alanına da dönüştürölmesi mümkün olmayan yerlerden, sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenen alanlar, Orman Genel Müdürlüğünce orman sınırları dışına çıkarılarak tapuda Hazine adına resen tescil edilir. Bu alanlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının tasarrufuna geçer. Bu alanlarda 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesinin kadastro yapılmış olan yerlerin ikinci defa kadastroya tabi tutulamayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz. Bu alanların tespiti amacıyla Orman Genel Müdürlüğünce yeteri kadar orman kadastro komisyonu

²⁷ 19/4/2018 tarihli ve 7139 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Bursa İli Gemlik İlçesinin deprem tehlikesi altında bulunması ve İlçe sakinlerinin hâlihazırdaaki yerleşim yerlerinden nakledilmesinin zorunlu bulunması sebebiyle,” ibaresi “Bursa İli Gemlik İlçesinde deprem tehlikesi altında bulunan yapıların dönüştürölebilmesi ve yeni yerleşim yerlerinin belirlenmesi için” şeklinde değiştirilmiştir.

görevlendirilir. Bu tespit sırasında ilan süresi bir hafta, itiraz süresi ise bir ay olarak uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.²⁸

Birinci fıkra kapsamında orman sınırları dışına çıkarılan alan kadar Hazine taşınmazı, orman tesis edilmek üzere Maliye Bakanlığınca Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilir. **(Değişik ikinci cümle: 19/4/2018-7139/19 md.)** Bu madde kapsamında yapılacak iş ve işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığının koordinasyonunda yürütülür.

Geçici Madde 26- (Ek: 20/11/2017-KHK-696/13 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/13 md.)

Adıyaman İli Samsat ve Kahta İlçelerinde ve Şanlıurfa İli ve çevresinde 2/3/2017 tarihinde, Adıyaman İli Merkez, Samsat, Kahta İlçeleri ve çevresinde 24/4/2018 tarihinde ve Muğla İline bağlı Ula İlçesi ve çevresinde 25/11/2017 tarihinde, Denizli İli Acıpayam İlçesinde 20/3/2019 tarihinde, Malatya İli Arguvan İlçesinde 21/3/2019 tarihinde, Elazığ İli Sivrice İlçesi ve çevresinde, Malatya İli Doğanşol ve Pütürge İlçelerinde 4/4/2019 tarihinde, Denizli İli Çardak İlçesi ve çevresinde, Denizli İli Bozkurt İlçesinde, Afyonkarahisar İli Dazkırı İlçesinde 8/8/2019 tarihinde, Çanakkale İli Ayvacık ve Ezine İlçelerinde 6/2/2017 tarihinde, Antalya İli Korkuteli İlçesinde 6/2/2015 tarihinde, Çanakkale İli Gökçeada İlçesinde 24/5/2014 tarihinde, Bingöl İli Kiğı İlçesinde 3/12/2015 tarihinde, Malatya İli Hekimhan ve Kuluncak İlçelerinde 29/11/2015 tarihinde, Van İli Muradiye İlçesinde 29/10/2015 tarihinde, Manisa İli Akhisar İlçesinde 12/9/2016 tarihinde, Manisa İli Selendi İlçesinde 21/4/2017 tarihinde, Manisa İli Saruhanlı İlçesinde 27/5/2017 tarihinde, Muğla İli Bodrum İlçesinde 21/7/2017 tarihinde ve Erzurum İli Aşkale İlçesinde 11/5/2017 tarihinde, Manisa İli Akhisar ve Kırkağaç İlçeleri ve çevresinde 22/1/2020 tarihinde, Elazığ İli Merkez, Sivrice, Alacakaya, Arıcak, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Palu ve Maden İlçeleri ve çevresinde, Elazığ İli Keban İlçesi Üçpınar Köyünde, Malatya İli Doğanşol, Pütürge, Kale, Yeşilyurt ve Battalgazi İlçeleri ve çevresinde, Diyarbakır İli Çüngüş ve Çermik İlçeleri ve çevresinde, Adıyaman İli Gerger ve Sincik İlçeleri ve çevresinde, Tunceli İli Merkez, Mazgirt ve Pertek İlçeleri ve çevresinde 24/1/2020 tarihinde, Van İli Başkale ve Saray İlçeleri ve çevresinde 23/2/2020 tarihinde, Malatya İli Arapgir, Arguvan, Doğanşehir, Hekimhan, Kuluncak, Pütürge İlçeleri ve çevresinde 5/6/2020 tarihinde, Bingöl İli Karlıova, Yedisu ve Adaklı İlçeleri ve çevresinde, Erzurum İli Çat İlçesi ve çevresinde 14/6/2020 tarihinde, Erzincan İli Tercan İlçesi ve çevresinde 14/6/2020 ve 15/6/2020 tarihlerinde, Van İli Saray, Özalp ve Gürpınar İlçeleri ve çevresinde 25/6/2020 tarihinde, Bitlis İli Hizan İlçesi ve çevresinde 7/8/2020 tarihinde, Erzincan İli Tercan İlçesi ve çevresinde 28/10/2020 tarihinde, İzmir İli Aliaga, Balçova, Bayındır, Bayraklı, Bergama, Bornova, Buca, Çeşme, Çiğli, Dikili, Foça, Gazimir, Güzelbahçe, Karabağlar, Karaburun, Karşıyaka, Kemalpaşa, Kiraz, Konak, Menderes, Menemen, Narlıdere, Seferihisar, Selçuk, Tire, Torbalı, Urla İlçeleri ile Aydın İli

²⁸ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 24 üncü maddesiyle, bu fıkarda yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığının teklifi üzerine sınırları Bakanlar Kurulunca" ibaresi "sınırları Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Kuşadası İlçesi ve çevresinde 30/10/2020 tarihinde, Siirt İli Kurtalan İlçesi ve çevresinde 3/12/2020 tarihinde, Van İli Tuşba İlçesi ve çevresinde 15/12/2020 tarihinde, Elazığ İli Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden Merkez, Palu, Sivrice İlçeleri ve çevresinde 27/12/2020 tarihinde meydana gelen deprem afetleri sebebiyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı fen heyetleri tarafından tespit edilmiş olan yıkık veya ağır hasarlı konut, işyeri ve ahır sahibi afetzedeler için bu Kanun hükümleri gereğince hak sahibi olmak ve borçlandırımları yapılmak kaydıyla konut, işyeri, ahır ve her türlü alt yapı ve sosyal donatıların inşası veya kredi desteği sağlanması ile orta hasarlı olduğu tespit edilen konut, işyeri veya ahır sahibi afetzedelere bu Kanun hükümleri gereğince hak sahibi olmak veya borçlandırımları yapılmak kaydıyla kredi desteği sağlanmasına ilişkin olarak bu Kanunun 29 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen hususlar aranmaksızın işlem yapılır.²⁹³⁰³¹³²

Birinci fıkrada belirtilen işlemlerin yapılmasında bu Kanunun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kısıtlamalar uygulanmaz.

Geçici Madde 27- (Ek: 14/7/2023-7456/3 md.)

6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde bu Kanundan faydalanmak suretiyle inşaat kredisi verilmesini ya

²⁹ 18/10/2018 tarihli ve 7148 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu fıkra da yer alan “Adıyaman İli Samsat ve Kahta İlçelerinde ve Şanlıurfa İli ve çevresinde 2/3/2017 tarihinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Adıyaman İli Merkez, Samsat, Kahta İlçeleri ve çevresinde 24/4/2018 tarihinde ve Muğla İline bağlı Ula İlçesi ve çevresinde 25/11/2017 tarihinde” ibaresi eklenmiştir.

³⁰ 6/12/2019 tarihli ve 7196 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle, bu fıkra ya “Muğla İline bağlı Ula İlçesi ve çevresinde 25/11/2017 tarihinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Denizli İli Acıpayam İlçesinde 20/3/2019 tarihinde, Malatya İli Arguvan İlçesinde 21/3/2019 tarihinde, Elazığ İli Sivrice İlçesi ve çevresinde, Malatya İli Doğanşol ve Pütürge İlçelerinde 4/4/2019 tarihinde, Denizli İli Çardak İlçesi ve çevresinde, Denizli İli Bozkurt İlçesinde, Afyonkarahisar İli Dazkırı İlçesinde 8/8/2019 tarihinde,” ibaresi eklenmiştir.

³¹ 18/6/2020 tarihli ve 7247 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu fıkra ya “Erzurum İli Aşkale İlçesinde 11/5/2017 tarihinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Manisa İli Akhisar ve Kırkağaç İlçeleri ve çevresinde 22/1/2020 tarihinde, Elazığ İli Merkez, Sivrice, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Palu ve Maden İlçeleri ve çevresinde, Elazığ İli Keban İlçesi Üçpınar Köyünde, Malatya İli Doğanşol, Pütürge, Kale, Yeşilyurt ve Battalgazi İlçeleri ve çevresinde, Diyarbakır İli Çüngüş ve Çermik İlçeleri ve çevresinde, Adıyaman İli Gerger ve Sincik İlçeleri ve çevresinde, Tunceli İli Merkez, Mazgirt ve Pertek İlçeleri ve çevresinde 24/1/2020 tarihinde, Van İli Başkale ve Saray İlçeleri ve çevresinde 23/2/2020 tarihinde, Bingöl İli Karlıova, Yedisu ve Adaklı İlçeleri ve çevresinde, Erzurum İli Çat İlçesi ve çevresinde 14/6/2020 tarihinde” ibaresi eklenmiştir.

³² 18/7/2021 tarihli ve 7333 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle, bu fıkra ya “Elazığ İli Merkez, Sivrice,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Alacakaya, Arıcak,” ibaresi, “23/2/2020 tarihinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Malatya İli Arapgir, Arguvan, Doğanşehir, Hekimhan, Kuluncak, Pütürge İlçeleri ve çevresinde 5/6/2020 tarihinde,” ibaresi eklenmiş, fıkra da yer alan “14/6/2020 tarihinde meydana gelen ve genel hayata etkili olan deprem afetleri nedeniyle” ibaresi “14/6/2020 tarihinde, Erzincan İli Tercan İlçesi ve çevresinde 14/6/2020 ve 15/6/2020 tarihlerinde, Van İli Saray, Özalp ve Gürpınar İlçeleri ve çevresinde 25/6/2020 tarihinde, Bitlis İli Hizan İlçesi ve çevresinde 7/8/2020 tarihinde, Erzincan İli Tercan İlçesi ve çevresinde 28/10/2020 tarihinde, İzmir İli Aliağa, Balçova, Bayındır, Bayraklı, Bergama, Bornova, Buca, Çeşme, Çiğli, Dikili, Foça, Gaziemir, Güzelbahçe, Karabağlar, Karaburun, Karşıyaka, Kemalpaşa, Kiraz, Konak, Menderes, Menemen, Narlıdere, Seferihisar, Selçuk, Tire, Torbalı, Urla İlçeleri ile Aydın İli Kuşadası İlçesi ve çevresinde 30/10/2020 tarihinde, Siirt İli Kurtalan İlçesi ve çevresinde 3/12/2020 tarihinde, Van İli Tuşba İlçesi ve çevresinde 15/12/2020 tarihinde, Elazığ İli Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden Merkez, Palu, Sivrice İlçeleri ve çevresinde 27/12/2020 tarihinde meydana gelen deprem afetleri sebebiyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde,” şeklinde değiştirilmiştir.

da bina yaptırılmasını isteyenlerin hak sahipliği başvurusunun yapılacağına dair duyuru, mahallinde mülki idare amirliğince ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı resmî internet sitesinde ilan edilir. Duyuruda, ilan tarihinden itibaren iki ay içinde mahallinde mülki idare amirliklerine veya Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca belirlenen başvuru merkezlerine yazılı olarak ya da e-Devlet Kapısı üzerinden başvuru yapılabileceği belirtilir. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı gerektiğinde başvurular için en fazla bir ay ek süre verebilir. Başvuru sonuçları, mahallinde mülki idare amirliğince, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı resmî internet sitesinde ve e-Devlet Kapısı üzerinden ilan edilir. Bu fıkra uyarınca yapılacak ilanlar, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmış tebligat yerine geçer. Hak sahibi kabul edilmeyenler, onbeş gün içinde mahallinde mülki idare amirliklerine veya Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından belirlenen başvuru merkezlerine yazılı olarak ya da e-Devlet Kapısı üzerinden itiraz edebilirler.

6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı fen heyetleri tarafından tespit edilmiş olan yıkık veya ağır hasarlı konut, işyeri ve ahır sahibi afetzedeler için bu Kanun hükümleri gereğince hak sahibi olmak ve borçlandırmaları yapılmak kaydıyla konut, işyeri, ahır ve her türlü altyapı ve sosyal donatıların inşası veya kredi desteği sağlanmasına ilişkin olarak 29 uncu maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen hususlar aranmaksızın işlem yapılır. Ayrıca belirtilen işlemlerin yapılmasında aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan kısıtlamalar da uygulanmaz.

6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde orta hasarlı olarak tespit edilen ve güçlendirilmesi fen ve sanat kurallarına göre elverişli olmadığı için yıktırılan konut, işyeri ve ahırla ilgili 29 uncu maddenin üçüncü ve sekizinci fıkraları hariç olmak üzere, ağır hasarlı konut, işyeri ve ahıra ilişkin hükümleri uygulanır.

6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla uluslararası kuruluşlardan sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamadan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler her türlü vergi, resim, katılma payı, ücret ve harçtan müstesnadır.

6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla yürütülen ulusal ve uluslararası projeler kapsamında bulunan her türlü prefabrik, konteyner ve benzeri geçici barınma malzemesi, yapı malzemesi, makine (kamu kurum ve kuruluşları için alınacak iş ve yapı makineleri dâhil), afet ve acil durum faaliyetlerinde kullanılacak motorlu taşıtlar, araç, gereç, teçhizat, alet, edevat, cihaz ve yedek parça, afet ve acil durum faaliyetleri

kapsamında kullanılacak yardım malzemeleri, afet ve lojistik donanımı, teçhizatı, nakil vasıtaları ve taşıtları Ticaret Bakanlığının uygun görüşü alınarak Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca ithal edilebilir veya ithal ettirilebilir. İthal edilen bu mallar gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden müstesnadır.

Madde 52 – Bu Kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

Madde 53 – Bu Kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**7269 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	7269 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
74	—	6/9/1960
1051	—	17/7/1968
2479	—	25/6/1981
3177	—	11/4/1985
3838	—	5/9/1992
3956	—	30/12/1993
4133	—	1/1/1995 tarihinden geçerli olmak üzere 19/11/1995
KHK/574	—	1/9/1999
KHK/577	—	30/9/1999
KHK/578	—	30/9/1999
KHK/580	—	13/10/1999
KHK/581	—	1/11/1999
KHK/589	—	17/1/2000
KHK/597	—	23/5/2000
KHK/598	—	23/5/2000
KHK/599	—	23/5/2000
4649	—	13/10/2000 tarihinden geçerli olmak üzere 26/4/2001
4684	33, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 44, 46	3/7/2001
4864	29	17/8/1999 tarihinden geçerli olmak üzere 6/6/2003
	13, 28, 31	6/6/2003
5178	Ek Madde 9	8/6/2004
5217	Madde 33	1/1/2005

5230	Madde 33	31/7/2004
5327	40	6/4/2005
5511	Ek Madde 12	1/1/2003 tarihinden geçerli olmak üzere 6/6/2006
	40	6/6/2006
5543	Ek Madde 7	26/9/2006
5728	47, 48, 49	8/2/2008
5510 (5754 sayılı Kanun ile değişik)	10	1/10/2008
6305	29	18/8/2012
6353	Geçici Madde 23	12/7/2012
6462	10	3/5/2013
6525	Geçici Madde 23	27/2/2014
6552	Geçici Madde 24	11/9/2014
KHK/696	Geçici Madde 25, Geçici Madde 26	24/12/2017
7079	Geçici Madde 25, Geçici Madde 26	8/3/2018
7139	Geçici Madde 25	28/4/2018
KHK/698	2, 12, 16, 31, 40, Ek Madde 4, Ek Madde 10, Geçici Madde 25	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte
7148	Geçici Madde 26	26/10/2018
7196	Geçici Madde 26	24/12/2019
7226	Ek Madde 13	1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/3/2020)
7247	Geçici Madde 26	26/6/2020
7333	Geçici Madde 26	28/7/2021
7456	Geçici Madde 27	13/7/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (15/7/2023)
Anayasa Mahkemesinin 30/11/2023 tarihli ve E.: 2023/134; K.: 2023/209 sayılı Kararı	13	16/1/2024